T005 A HÀM V 99-3-Kinh 74 Vãng Nghệ-Quán-Dục-Sanh-Pháp Ấn-Phú Lan Na

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH 74. VAÕNG NGHEÄ1 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Coù naêm thoï aám, ñoù laø: Saéc thoï aám vaø thoï, töôûng, haønh, thöùc thoï aám. Phaøm phu ngu si khoâng hoïc khoâng bieát nhö thaät veà saéc, veà söï taäp khôûi cuûa saéc, veà söï dieät taän cuûa saéc, veà vò ngoït cuûa saéc, veà söï tai haïi cuûa saéc, veà söï xuaát ly saéc. Vì khoâng bieát nhö thaät, neân ñoái vôùi saéc coù söï thích thuù, ngôïi khen, ñaém tröôùc, bò dính maéc maø truï; bò troùi buoäc bôûi daây troùi cuûa saéc, bò troùi buoäc bôûi daây troùi beân trong, khoâng bieát nguoàn goác, khoâng bieát bieân teá, khoâng bieát xuaát ly. “Ñoù goïi laø keû phaøm phu ngu si khoâng hoïc, vì bò troùi buoäc neân sanh, vì bò troùi buoäc neân cheát, vì bò troùi buoäc töø ñôøi naøy sang ñôøi khaùc, neân ngöôøi naøy sanh ra cuõng vì söï troùi buoäc maø cheát ñi cuõng vì söï troùi buoäc. “Ñoù goïi laø keû phaøm phu ngu si khoâng hoïc, bò ma khoáng cheá, vaøo trong löôùi ma, theo ma bieán hoùa2, bò ma troùi buoäc, bò ma loâi keùo. Ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy. “Ña vaên Thaùnh ñeä töû bieát nhö thaät veà saéc, veà söï taäp khôûi cuûa saéc, veà söï dieâït taän cuûa saéc, veà vò ngoït cuûa saéc, veà söï tai haïi cuûa saéc, veà söï xuaát ly saéc. Vì ñaõ bieát nhö thaät, neân khoâng tham vui saéc, khoâng ngôïi khen, khoâng bò dính maéc maø truï; khoâng bò troùi buoäc bôûi daây troùi cuûa saéc, khoâng bò troùi buoäc bôûi daây troùi beân trong, bieát nguoàn goác, bieát bieân teá, bieát xuaát ly. “Ñoù goïi laø ña vaên Thaùnh ñeä töû, khoâng bò leä thuoäc vaøo söï troùi buoäc maø sanh, khoâng bò leä thuoäc vaøo söï troùi buoäc maø cheát, khoâng bò leä thuoäc vaøo söï troùi buoäc töø ñôøi naøy sang ñôøi khaùc; khoâng bò ma khoáng cheá, khoâng bò rôi vaøo tay ma, khoâng bò ma taïo taùc3, khoâng bò ma troùi buoäc, giaûi thoaùt söï troùi buoäc cuûa ma, lìa khoûi söï daãn daét cuûa ma. Ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy.”

1.

Paøli, S. 22. 117. Bandhana; 22. 65. Abhinnandamaøna.

2.

Ma sôû hoùa ñoaïn döôùi noùi laø ma sôû taùc

3.

Xem cht.45 treân.

Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. KINH 75. QUAÙN4 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Coù naêm thoï aám. Ñoù laø, saéc thoï aám. Tyø-kheo ñoái vôùi saéc nhaøm tôûm, ly duïc, tòch dieät, khoâng laøm sanh khôûi, giaûi thoaùt. Ñoù goïi laø Nhö Lai, ÖÙng Cuùng, Ñaúng Chaùnh Giaùc. Cuõng vaâïy, thoï, töôûng, haønh,

thöùc; nhaøm tôûm, ly duïc, tòch dieät, khoâng laøm sanh khôûi, giaûi thoaùt. Ñoù goïi laø Nhö Lai, ÖÙng Cuùng, Ñaúng Chaùnh Giaùc. “Laïi nöõa, Tyø-kheo, ñoái vôùi saéc nhaøm tôûm, ly duïc, tòch dieät, khoâng laøm sanh khôûi, giaûi thoaùt. Ñoù goïi laø A-la-haùn tueä giaûi thoaùt. Cuõng vaâïy, thoï, töôûng, haønh, thöùc; nhaøm tôûm, ly duïc, tòch dieät, khoâng laøm sanh khôûi, giaûi thoaùt. Ñoù goïi laø A-la-haùn tueä giaûi thoaùt. “Naøy Tyø-kheo, Nhö Lai, ÖÙng Cuùng, Ñaúng Chaùnh Giaùc vaø A-la-haùn tueä giaûi thoaùt coù söï sai bieät naøo?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Nhö Lai laø goác cuûa phaùp, laø con maét cuûa phaùp, laø nôi nöông töïa cuûa phaùp. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo maø noùi roäng nghóa naøy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe xong seõ thöïc haønh theo.” Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Haõy laéng nghe vaø suy nghó kyõ, Ta seõ vì caùc oâng maø noùi. “Nhö Lai, ÖÙng Cuùng, Ñaúng Chaùnh Giaùc chöa töøng nghe phaùp nhöng coù theå töï mình giaùc ngoä phaùp, töï thoâng ñaït Voâ thöôïng Boà-ñeà, roài ñeå giaùc ngoä cho haøng Thanh vaên trong ñôøi vò lai maø noùi phaùp, ñoù laø, boán Nieäm xöù, boán Chaùnh caàn, boán Nhö yù tuùc, naêm Caên, naêm Löïc, baûy Giaùc chi, taùm Thaùnh ñaïo. Naøy caùc Tyø-kheo, ñoù goïi laø Nhö Lai, ÖÙng Cuùng, Ñaúng Chaùnh Giaùc ñaït ñöôïc nhöõng gì chöa ñaït, ñöôïc nhöõng caùi lôïi chöa töøng ñöôïc lôïi, bieát ñaïo, phaân bieät ñaïo, noùi ñaïo, thoâng suoát

4. Paøli, S. 22. 58. Sambuddha.

ñaïo; laïi coù theå thaønh töïu cho caùc Thanh vaên, truyeàn daïy, raên baûo; nhö vaäy maø thuaän theo thieän phaùp, hoan hyû thieän phaùp. Ñoù goïi laø söï sai bieät giöõa Nhö Lai vaø A-la-haùn.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. KINH 76. DUÏC5 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Coù naêm thoï aám. Ñoù laø, saéc thoï aám vaø thoï, töôûng, haønh, thöùc thoï aám. “Naøy caùc Tyø-kheo, haõy quaùn saùt saéc. Sau khi quaùn saùt saéc, thaáy coù ngaõ, khaùc ngaõ, hay ôû trong nhau khoâng?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Thöa khoâng, Theá Toân.” Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Laønh thay! Laønh thay! Saéc laø voâ ngaõ. Caùi gì voâ ngaõ thì voâ thöôøng, voâ thöôøng thì khoå. Neáu khoå thì kia taát caû ñeàu chaúng phaûi ngaõ, khoâng phaûi khaùc ngaõ, khoâng ôû trong nhau. Haõy quaùn saùt nhö vaäy. “Thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy. “Ña vaên Thaùnh ñeä töû ñoái vôùi naêm thoï aám naøy quaùn saùt laø chaúng phaûi ngaõ, chaúng phaûi ngaõ sôû. Khi ñaõ quaùn saùt nhö vaäy roài, ñoái vôùi theá gian khoâng coù gì ñeå chaáp thuû. Khi ñaõ khoâng coù gì ñeå chaáp giöõ thì seõ khoâng coù gì ñeå ñaém tröôùc. Khi ñaõ khoâng coù gì ñeå ñaém tröôùc thì seõ töï giaùc ngoä Nieát-baøn: ‘Ta, söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, nhöõng gì caàn laøm ñaõ laøm xong, töï bieát khoâng coøn taùi sanh ñôøi sau nöõa.’” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

5. Paøli, S. 22. 118-119. Parimucchita.

KINH 77. SANH (1)6 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Haõy ñoaïn tröø duïc tham ôû nôi saéc. Duïc tham ñaõ ñoaïn tröø roài thì saéc ñoaïn. Khi saéc ñoaïn roài, thì ñöôïc bieán tri veà ñoaïn7. Khi ñöôïc bieán tri veà ñoaïn, thì goác reã bò ñoaïn. Nhö chaët ngoïn caây Ta-la, sau naøy khoâng coøn taùi sanh ñöôïc nöõa. Cuõng vaäy, thoï, töôûng, haønh, thöùc, duïc tham ñoaïn… cho ñeán, ñôøi sau khoâng taùi sanh ñöôïc nöõa.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. KINH 78. SANH (2)8 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Neáu saéc khôûi, truï, xuaát thì khoå ôû ñaây khôûi, beänh ôû ñaây truï, giaø, cheát ôû ñaây xuaát. Ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng laïi nhö vaäy. “Tyø-kheo, neáu saéc dieät, ngöøng nghæ, bieán maát thì khoå ôû ñaây dieät, beänh ôû ñaây döøng, giaø cheát ôû ñaây bieán maát. Ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng laïi nhö vaäy.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.
KINH 79. SANH (3)9 Toâi nghe nhö vaày:

6.

Paøli, 22. 25. Chadaraøga.

7.

Ñoaïn tri hay ñoaïn bieán tri, nhaän thöùc toaøn dieän veà söï ñoaïn tröø, töùc ñaõ ñoaïn tröø trieät ñeå. Paøli: pahaøna-parióóaø.

8.

Paøli, S. 22. 30. Uppaødaö.

9.

Paøli, S. 22. 9-11. Atìtaønaøgatapaccuppanna.

Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Saéc quaù khöù, vò lai coøn laø voâ thöôøng, huoáng nöõa laø saéc hieän taïi. Ña vaên Thaùnh ñeä töû quaùn saùt nhö vaäy roài, khoâng nuoái tieác saéc quaù khöù, khoâng caàu mong saéc vò lai vaø ñoái vôùi saéc hieän taïi thì nhaøm chaùn, ly duïc, dieät taän. Ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy. “Tyø-kheo, neáu khoâng coù saéc quaù khöù, ña vaên Thaùnh ñeä töû khoâng coù vieäc khoâng nuoái tieác saéc quaù khöù; vì coù saéc quaù khöù cho neân ña vaên Thaùnh ñeä töû khoâng nuoái tieác saéc quaù khöù. Neáu khoâng coù saéc vò lai, ña vaên Thaùnh ñeä töû khoâng coù vieäc khoâng caàu mong saéc vò lai roài; vì coù saéc vò lai cho neân ña vaên Thaùnh ñeä töû khoâng caàu mong saéc vò lai. Neáu khoâng coù saéc hieän taïi, ña vaên Thaùnh ñeä töû khoâng coù vieäc ñoái vôùi saéc hieän taïi maø nhaøm chaùn, höôùng ñeán lìa duïc, dieät taän; vì coù saéc hieän taïi cho neân ña vaên Thaùnh ñeä töû ñoái vôùi saéc hieän taïi maø nhaøm chaùn, höôùng ñeán lìa duïc, dieät taän. Ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH 80. PHAÙP AÁN10 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Ta seõ noùi veà Thaùnh phaùp aán vaø Kieán thanh tònh. Haõy laéng nghe vaø suy nghó kyõ. “Neáu coù Tyø-kheo noùi nhö vaày, Toâi ñoái vôùi tam-muoäi Khoâng11 chöa coù sôû ñaéc, maø khôûi Voâ töôùng, Voâ sôû höõu, lìa ñöôïc tri kieán kieâu maïn.’ Thì ñöøng neân noùi nhö vaäy. Vì sao? Vì neáu ñoái vôùi Khoâng chöa ñaït ñöôïc, maø noùi laø Toâi ñaõ ñaït ñöôïc Voâ töôùng, Voâ sôû höõu, lìa ñöôïc tri kieán kieâu maïn, thì vieäc naøy seõ khoâng xaûy ra. “Neáu coù Tyø-kheo noùi nhö vaày, ‘Toâi ñaõ ñaït ñöôïc Khoâng, coù khaû naêng khôûi leân Voâ töôùng, Voâ sôû höõu, lìa ñöôïc tri kieán kieâu maïn.’ Thì ñaây laø lôøi noùi chính xaùc. Vì sao? Vì neáu ñaõ ñaït ñöôïc Khoâng roài, thì seõ coù khaû naêng khôûi leân Voâ töôùng, Voâ sôû höõu, lìa ñöôïc tri kieán kieâu maïn; ñieàu naøy chaéc chaén coù theå xaûy ra. “Theá naøo laø ñoái vôùi Kieán thanh tònh cuûa Thaùnh ñeä töû?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Phaät laø goác phaùp, laø con maét phaùp, laø nôi nöông töïa cuûa phaùp. Cuùi xin haõy vì chuùng con maø noùi. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe phaùp xong, seõ thöïc haønh theo lôøi daïy.” Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Neáu Tyø-kheo naøo, ngoài döôùi goác caây, choã troáng vaéng, maø kheùo quaùn saùt saéc laø voâ thöôøng, laø phaùp ma dieät, ly duïc. Cuõng vaäy, quaùn saùt thoï, töôûng, haønh, thöùc laø voâ thöôøng, laø phaùp ma dieät, ly duïc. Quaùn caùc thoï aám kia laø voâ thöôøng, laø phaùp ma dieät, khoâng beàn chaéc, bieán dòch, thì taâm seõ ñöôïc an laïc, thanh tònh, giaûi thoaùt. Ñoù goïi laø Khoâng. Quaùn saùt nhö vaäy cuõng khoâng theå lìa kieâu maïn, coù tri kieán thanh tònh. “Laïi coù tam-muoäi chaùnh tö duy, laø quaùn saùt söï ñoaïn taän cuûa töôùng saéc, söï ñoaïn taän cuûa töôùng thanh, höông, vò, xuùc, phaùp. Ñoù goïi

10.

Khoâng thaáy Paøli töông ñöông.

11.

Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän: ba Tam-muoäi moân.

laø voâ töôùng. Quaùn saùt nhö vaäy cuõng chöa lìa kieâu maïn, coù tri kieán thanh tònh. “Laïi coù tam-muoäi chaùnh tö duy, laø quaùn saùt söï ñoaïn tröø töôùng tham, töôùng saân nhueá, töôùng ngu si. Ñoù goïi laø Voâ sôû höõu. Quaùn saùt nhö vaäy cuõng chöa lìa kieâu maïn, coù tri kieán thanh tònh. “Laïi coù tam-muoäi chaùnh tö duy, laø quaùn saùt ngaõ vaø ngaõ sôû töø ñaâu sanh ra? “Laïi coù tam-muoäi chaùnh tö duy, laø quaùn saùt veà ngaõ, ngaõ sôû töø thaáy, nghe, ngöûi, neám, chaïm, bieát maø sanh ra. “Laïi quaùn saùt, do nhaân gì, duyeân gì maø coù thöùc; nhaân, duyeân cuûa thöùc kia laø thöôøng hay voâ thöôøng? “Laïi tö duy do nhaân gì, duyeân gì maø coù thöùc; nhaân kia, duyeân kia cuûa thöùc ñeàu laø voâ thöôøng. Laïi nöõa, nhaân kia, duyeân kia taát caû ñeàu laø voâ thöôøng, thöùc ñöôïc sanh bôûi ñoù laøm sao laø thöôøng ñöôïc? Voâ thöôøng laø haønh cuûa höõu vi, töø duyeân khôûi, laø phaùp tai haïi, laø phaùp hoaïi dieät, laø phaùp ly duïc, laø phaùp ñoaïn tri12. Ñoù goïi laø Thaùnh phaùp aán, Tri kieán thanh tònh. “Ñoù laø noùi raèng, ‘Tyø-kheo Ta seõ noùi veà Thaùnh phaùp aán vaø Kieán thanh tònh.’ Ñöôïc noùi roäng nhö vaäy. Phaät noùi

kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. KINH 81. PHUÙ-LAN-NA13 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät truù Tyø-da-ly, trong giaûng ñöôøng Truøng caùc, beân bôø ao Di-haàu. Baáy giôø coù ngöôøi Ly-xa14 teân laø Ma-ha-nam15, thöôøng ngaøy hay du haønh ñeán choã Ñöùc Phaät. Ly-xa naøy baáy giôø töï nghó: 'Neáu ta ñeán sôùm choã Phaät, thì hieän giôø Ñöùc Theá Toân vaø caùc Tyø-kheo quen bieát cuûa

12.

Xem cht.50 kinh 77 treân.

13.

Paøli, S. 22. 60. Mahaøli.

14.

Ly-xa Paøli, Liccha, moät thò toäc huøng maïnh thôøi Phaät.

15.

Ma-ha-nam Paøli: Mahaønaøma. Nhöng baûn Paøli noùi laø Mahaøli.

ta ñeàu ñang thieàn tö. Baây giôø ta neân ñeán choã ngoaïi ñaïo A-kyø-tyø nôi baûy caây Yeâm-la.' Roài oâng ñeán choã ôû cuûa Phuù-lan-na Ca-dieáp16 naøy. Hieän Phuù-lan-na Ca-dieáp ñang laø thuû laõnh chuùng ngoaïi ñaïo goàm naêm traêm ngöôøi, ñang vaây quanh tröôùc sau, tieáng cöôøi ñuøa huyeân naùo, baøn luaän vieäc theá gian. Baáy giôø, Ca-dieáp töø xa nhìn thaáy Ly-xa Ma-ha-man ñang ñeán, lieàn baûo caùc quyeán thuoäc cuûa mình neân giöõ yeân tónh, "Caùc oâng neân giöõ yeân laëng. Ñoù laø Ly-xa Ma-ha-man, laø ñeä töû cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm. OÂng ta laø ñeä töû taïi gia cuûa Sa-moân Cuø- ñaøm vaø cuõng laø ngöôøi ñöùng ñaàu ôû Tyø-da-ly. OÂng ta luoân thích söï tónh laëng vaø khen ngôïi söï tónh laëng. Choã oâng ta ñeán laø nôi ñoà chuùng tónh laëng, vì theá cho neân caùc oâng neân giöõ söï yeân laëng." Khi Ma-ha-nam ñeán choã ñoà chuùng Phuù-lan-na, cuøng vôùi Phuù-lan- na thaêm hoûi söùc khoûe nhau, roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Ma-ha- nam hoûi Phuù-lan-na raèng: "Toâi nghe Phuù-lan-na vì caùc ñeä töû noùi phaùp raèng, söï caáu ueá hieän coù cuûa chuùng sanh khoâng do nhaân, khoâng do duyeân vaø, söï thanh tònh hieän coù cuûa chuùng sanh cuõng khoâng nhaân, khoâng duyeân. Hieän theá gian ñang truyeàn luaän thuyeát naøy. Coù thaät ñaây laø nhöõng lôøi huûy baùng nhau cuûa ngöôøi ngoaøi, hay ngöôøi ñôøi baøy ñaët ra? Ñoù laø phaùp, hay phi phaùp? OÂng coù cuøng tranh luaän vôùi ngöôøi ñôøi, bò naïn vaán, bò chæ trích khoâng? Phuù-lan-na Ca-dieáp ñaùp: "Thaät söï, coù luaän thuyeát naøy, chöù khoâng phaûi laø ngöôøi ñôøi ngoa truyeàn. Toâi ñaõ laäp ra luaän thuyeát naøy. Ñoù laø luaän nhö phaùp. Toâi ñaõ noùi phaùp naøy. Taát caû ñeàu thuaän theo phaùp. Khoâng coù ngöôøi theá gian naøo ñeán ñaây naïn vaán vaø chæ trích. Vì sao? Ma-ha-nam, toâi thaáy nhö vaäy, noùi nhö vaäy: 'Söï caáu ueá hieän coù cuûa chuùng sanh laø khoâng nhaân, khoâng duyeân vaø söï thanh tònh hieän coù cuûa chuùng sanh laø khoâng nhaân, khoâng duyeân.'" Khi Ma-ha-nam nghe nhöõng gì Phuù-lan-na ñaõ noùi, loøng khoâng vui, chæ trích, roài töø choã ngoài ñöùng daäy ra veà. OÂng ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaàu maët laïy saùt chaân Phaät, roài ngoài qua moät

beân, ñem taát caû moïi chuyeän ñaõ baøn luaän cuøng Phuù-la-na trình heát leân Theá Toân. Phaät baûo Ly-xa Ma-ha-nam:

16. Phuù-lan-na Ca-dieáp Paøli: Puøraòa Kassapa.

“Ñoù laø nhöõng lôøi noùi khoâng caân nhaéc17 cuûa Phuù-lan-na, khoâng ñaùng ñeå ghi nhôù. Nhö vaäy, Phuù-lan-na laø ngöôøi ngu si, thieáu hieåu bieát, khoâng thieän xaûo, khi chuû tröông khoâng nhaân maø noùi nhö vaày: ‘Söï caáu ueá hieän coù cuûa chuùng sanh laø khoâng nhaân, khoâng duyeân vaø söï thanh tònh hieän coù cuûa chuùng sanh cuõng khoâng nhaân, khoâng duyeân.’ Vì sao? Coù nhaân, coù duyeân khieán chuùng sanh coù caáu ueá; coù nhaân, coù duyeân khieán chuùng sanh thanh tònh. “Ma-ha-nam, do nhaân gì, duyeân gì maø chuùng sanh coù caáu ueá? “Naøy Ma-ha-nam, neáu saéc chæ moät möïc laø khoå, khoâng phaûi laïc, khoâng phaûi tuøy laïc, khoâng ñöôïc tröôûng döôõng bôûi laïc, xa lìa laïc, thì chuùng sanh ñaõ khoâng nhaân ñaây maø sanh ra söï aùi laïc ñaém tröôùc. Nhöng, naøy Ma-ha-nam, saéc chaúng phaûi chæ moät möïc laø khoå, khoâng phaûi laïc, maø laø tuøy laïc, ñöôïc tröôûng döôõng bôûi laïc, chaúng xa lìa laïc, cho neân chuùng sanh nhieãm ñaém saéc. Do nhieãm ñaém neân bò troùi buoäc; vì bò troùi buoäc, neân coù phieàn naõo. “Naøy Ma-ha-nam, neáu thoï, töôûng, haønh, thöùc chæ moät möïc laø khoå, khoâng phaûi laïc, khoâng phaûi tuøy laïc, khoâng ñöôïc tröôûng döôõng bôûi laïc, xa lìa laïc, thì chuùng sanh ñaõ khoâng nhaân ñaây maø sanh ra söï aùi laïc ñaém tröôùc. Nhöng, naøy Ma-ha-nam, vì… thöùc chaúng phaûi chæ moät möïc laø khoå, khoâng phaûi laïc, maø laø tuøy laïc, ñöôïc tröôûng döôõng bôûi laïc, chaúng xa lìa laïc, cho neân chuùng sanh nhieãm ñaém… thöùc. Vì ñaõ bò nhieãm ñaém neân bò troùi buoäc; vì bò troùi buoäc neân sanh ra phieàn naõo. “Ñoù goïi laø coù söï caáu ueá cuûa chuùng sanh laø coù nhaân, coù duyeân. “Ma-ha-nam, vì nhaân gì, duyeân gì maø chuùng sanh thanh tònh? “Naøy Ma-ha-nam, neáu saéc chæ moät möïc laø laïc, chaúng phaûi khoå, chaúng phaûi tuøy khoå, chaúng phaûi tröôûng döôõng öu khoå, xa lìa khoå, thì chuùng sanh khoâng neân nhaân saéc naøy maø sanh ra nhaøm chaùn, xa lìa. Nhöng, naøy Ma-ha-nam, vì saéc chaúng phaûi chæ moät möïc laø laïc, maø laø khoå, tuøy khoå, nuoâi lôùn saàu khoå, chaúng xa lìa khoå, cho neân chuùng sanh ñoái vôùi saéc sanh ra nhaøm chaùn, xa lìa. Vì nhaøm chaùn neân khoâng thích; vì khoâng thích neân giaûi thoaùt. “Naøy Ma-ha-nam, neáu thoï, töôûng, haønh, thöùc chæ moät möïc laø laïc, chaúng phaûi khoå, chaúng phaûi tuøy khoå, chaúng phaûi tröôûng döôõng öu khoå,

17. Xuaát yù ngöõ Paøli: adhivitti pada.

xa lìa khoå, thì chuùng sanh khoâng neân nhaân nôi… thöùc maø sanh ra nhaøm chaùn, xa lìa. Nhöng, naøy Ma-ha-nam, vì thoï, töôûng, haønh, thöùc chaúng phaûi chæ moät möïc laø laïc, maø laø khoå, tuøy khoå, nuoâi lôùn saàu khoå, chaúng xa lìa khoå, cho neân chuùng sanh ñoái vôùi saéc sanh ra nhaøm chaùn, xa lìa. Vì nhaøm chaùn neân khoâng thích; vì khoâng thích neân giaûi thoaùt. “Naøy Ma-ha-nam, ñoù goïi laø söï thanh tònh cuûa chuùng sanh laø coù nhaân, coù duyeân.” Khi Ma-ha-nam nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät ñaõ daïy, hoan hyû phuïng haønh. Baøi keä toùm taét: Tri phaùp

cuøng troïng ñaûm, Vaõng ngheä, quaùn, duïc tham. Kinh sanh vaø löôïc thuyeát, Phaùp aán, Phuù-lan-na.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.